

Промени в пенсионното осигуряване на Република Чехия,
влизащи в сила от 1 януари 2013 г.

1) Въвеждане на „Втори стълб” в чешката пенсионна система и нейното въздействие относно компетентностите на Чешката социалноосигурителна администрация (CSSA).

Въвеждане на „Втори стълб” на пенсионната система (пенсионно осигуряване) и свързаните с това промени в „Трети стълб” (допълнително пенсионно осигуряване), влизащи в сила от 1 януари 2013 г., се регламентира със следните нормативни актове:

- Нормативен акт, публикуван в сборник № 426/2011, относно пенсионно осигуряване, който обхваща:
 - **Прилагане на система „възможност за отказ” като доброволна, свързана с финанси, система за осигуряване** при включване без възможност за по-нататъчно оттегляне.
 - Включването е възможно за лица на възраст от 18 до 35 години, горната гораница от 35 години няма да се прилага в първите шест месеца от влизането в сила на „Втория стълб”.
 - Участието продължава до изтичане на договора за пенсионно осигуряване или до смъртта на лицето.
 - Договора за пенсионно осигуряване изтича и набраните средства по него могат да бъдат изплатени след отпускането на пенсия за старост по „Първи стълб” (пенсионно осигуряване от държавния бюджет).
 - Изплащане на суми на осигурени лица, правила регламентиращи дейността на пенсионни дружества и инвестирането на пенсионни фондове.
 - Лицензиране и надзор – осъществява се от Чешката национална банка

- Нормативен акт публикуван в сборник № 427/2011 относно допълнителното пенсионно осигуряване, според поправките внесени с нормативен акт, публикуван в сборник № 403/2012:
 - **Съществуващия към момента „Трети стълб,, на допълнителното (частно) пенсионно осигуряване се преобразува.**
 - Лица, които вече се осигуряват, могат да изберат да останат по досегашната система или да се прехвърлят към новата.
 - Въвежда се възможността за отпускането и изплащането на „предпенсии” (доход за определен период от време) от натрупани суми, чрез участие в допълнителното пенсионно осигуряване за период до пет години преди навършване на пенсионна възраст. Периодът, за който е изплащана „предпенсия”, ще бъде изключен при образуването на размера на пенсия по „Първи стълб” (пенсионно осигуряване от държавния бюджет). В същото време държавата ще изплаща здравните осигуровки на лицата получаващи „предпенсии”. За да се случи това „предпенсиите” трябва да отговарят на следните условия: месечният им размер от началото и след това трябва да е поне 30% от средната работна заплата за

страната, периодът, за който се получават такива пенсии не трябва да е по-кратък от две години.

- Увеличение на лимита на вноските внесени от работодатели, които се удържат от данъци за доход до 30 000 чешки крони на година.
- Нормативен акт, публикуван в сборник № 428/2011, внасящ поправки на дадени разпоредби в Закона за пенсионното осигуряване и Закона за допълнителното пенсионно осигуряване, в редакцията им в Сборник от нормативни актове № 399/2012.

Промени в размера на определени осигурителни вноски с нормативен акт, публикуван в сборник № 598/1992, относно социалноосигурителните вноски и вноски дължими във връзка с държавната оплитика по заетостта:

- **Заети лица, които участват в пенсионното осигуряване:**

Осигурови от 8,5%, от които 3,5% се превеждат към пенсионно осигуряване от държавния бюджет и 5% към допълнително пенсионно осигуряване.

- **Самостоятелно заети лица, участващи в пенсионното осигуряване:**

Осигуровки плащани към държавния бюджет в размер на 26,5% (от тях 25% за пенсионно осигуряване и 1,2% за вноска дължима във връзка с държавната оплитика по заетостта) и 5% допълнително пенсионно осигуряване.

- **Лица, които доброволно участват в пенсионното осигуряване от държавния бюджет и допълнителното пенсионно осигуряване:**

Вноски от 30%, от които 25% за пенсионно осигуряване от държавния бюджет и 5% допълнително пенсионно осигуряване.

Нормативен акт, публикуван в сборник № 155/1995, относно пенсионното осигуряване от държавния бюджет.

- **Когато се определя колко процента от цялата пенсия ще се покрива от пенсията за старост, 1,2% от базата за определяне на размера ѝ ще бъде въз основа на периодите, в които има припокриване на пенсионното осигуряване от държавния бюджет и допълнителното пенсионно осигуряване (1,5% от базата за определяне на размера ѝ ще бъде въз основа на периодите, в които няма припокриване на пенсионното осигуряване от държавния бюджет и допълнителното пенсионно осигуряване).**

- Нормативен акт, публикуван в сборник № 155/1995, относно осигурителни вноски за допълнителното пенсионно осигуряване.

Събирането на осигурителните вноски за допълнителното пенсионно осигуряване от заети и самостоятелно заети лица е поверено на чешката финансова администрация компетентна по Данъчния кодекс на страната, като тя се грижи за прехвърлянето на събраните средства към съответните пенсионни дружества.

Чешката социалноосигурителна администрация (CSSA) ще събира осигурителните вноски от лица, които участват доброволно в допълнителното пенсионно осигуряване и прехвърлянето им към Специализираната даначна агенция.

Чешката социалноосигурителна администрация (CSSA) ще остане да администрира пенсионното осигуряване по „Първи стълб”.

Информация:

На чешки:

http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/douchodove_sporeni.html

<http://www.mpsv.cz/cs/13922>

Основна информация на английски, немски и френски ще могат да бъдат намерени в началото на 2013 г. на www.cssz.cz.

2) Увеличение на пенсиите и добавките към пенсии

В началото на януари 2013 г. размерът на всички пенсии, плащани от чешката пенсионна система, които са отпуснати преди 1 януари 2013 г., ще бъде увеличен. Увеличението ще се извърши автоматично от чешката социалноосигурителна администрация (CSSA), като няма да има нужда лицата да подават заявления за това.

Пенсиите за старост (в това число и предварителните пенсии за старост), инвалидните пенсии (първа, втора и трета група) и наследствените пенсии (на вдовици, вдовци и сираци) ще увеличат месечният си размер. Минималната пенсия (която е еднаква за всички видове пенсии) ще се увеличи с 60 чешки крони, от 2270 на 2330. Пенсиите, чиият размер се определя индивидуално въз основа на осигурителен стаж и осигурителен доход, ще се увеличи с 0,9%. Това е определено с декрет от месец септември на Министерство на труда и социалните въпроси, публикуван в сборник № 324/2012.

Увеличението на пенсиите ще обхване и „пропорционалните пенсии”, отпуснати въз основа на Европейските регламенти или двустранни споразумения. В този случай пенсията ще се увеличи с 0,9% от определения месечен размер, но все пак основния размер на „пропорционалните пенсии” ще се увеличи с част от 60-те чешки крони (в зависимост от пропорцията между придобития в Чехия и чуждата държава стаж).

Чрез декрет на Министерство на труда и социалните въпроси, публикуван в сборник № 325/2012, е решено, че и добавките отпуснати, във връзка с правителствен декрет, публикуван в сборник № 622/2004, относно намаляването на определени несправедливости извършени от комунистическия режим, също така във връзка със нормативен акт, публикуван в сборник № 375/2005, относно възнаграждаване на членове на националната съпротива за установяване и либерализация на Чехословакия и на някои от техните наследници, в тази си редакция, преди от 1 януари 2013г. ще бъдат индексирани с плащанията за януари 2013 г. Добавките ще се увеличат с 0,9% от размера си към деня, в който ще се извърши индексацията. Все пак увеличението не се отнася за специални пенсии отпуснати въз основа на нормативен акт, публикуван в сборник № 357/2005.

Всички получатели на пенсия ще бъдат уведомени за увеличението.

Лицата, които получават пенсиите си по пощенска станция, ще получат уведомленията си заедно с пенсиите си през януари 2013 г. Получаващите пенсии си по банков път ще получат уведомленията си по обикновена поща, на адреса посочен пред чешката социалноосигурителна администрация (CSSA), като увеличението ще бъде изплатено през януари 2013 г.

Няма да се изменя начина на плащане през 2013 г.

Декларация живот може да бъде намерена на следния адрес:
<http://www.sccz.cz/cz/tiskopisy/evropska-unie.htm>.

Определяне на приложимото законодателство – промяна на организацията в Република Чехия от 1 януари 2013 г.

От 1 януари 2013 г. обработването на заявления от лица, които имат трудов стаж в две или повече държави от ЕС/ЕИП или Швейцария, на основание чл. 13 от Регламент (ЕИО) № 883/2004, ще бъдат обработвани от районните администрации по социално осигуряване, в клоновете на социалноосигурителната администрация в Прага и общинската социалноосигурителната администрация в Бърно. Процедури по отпускане, започнали до 31 декември 2012 г., включително ще бъдат довършени от отдела за международни отношения в областта на социалното осигуряване в централно управление на чешката социалноосигурителна администрация (CSSA).

Попълване на заявления:

Всички заявления относно определяне на приложимото законодателство в рамките на компетентността на чешката социалноосигурителна администрация (CSSA), ще се извършва в районните администрации по социално осигуряване по местоживее, в клоновете на социалноосигурителната администрация в Прага и общинската социалноосигурителната администрация в Бърно.

Решения относно приложимото законодателство и издаване на преносим документ A1:

- **изключения по чл. 16**
чешката социалноосигурителна администрация – централно управление

Районните администрации по социално осигуряване по местоживее, в клоновете на социалноосигурителната администрация в Прага и общинската социалноосигурителната администрация в Бърно.

- **държавни служители по чл. 11.3.б**
- **работещи на кораби по чл. 11.4**
- **членове на самолетни екипажи чл. 11.5**
- **командироване на работници по чл. 12**
- **едновременно извършване на дейност по чл. 13**
- **спомагателен персонал по чл. 15**

Адреси: <http://www.cssz.cz/cz/kontakty/>

Информация за клиенти на чешки: <http://www.sccz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/>

Формуляри <http://www.sccz.cz/cz/tiskopisy/evropska-unie.html>

Международни спогодби в областта на социалното осигуряване

Няма промени.

Всички заявления от компетентността на CSSA се попълват в районните администрации по социално осигуряване по местоживееене, в клановете на социалноосигурителната администрация в Прага и общинската социалноосигурителната администрация в Бърно.

Отдела за международни отношения в областта на социалното осигуряване в централно управление на чешката социалноосигурителна администрация (CSSA) взема решения относно двустранните 101 CZ формуляри и удостоверения за стаж.

Информация за клиенти на чешки: <http://www.sccz.cz/cz/mezinarodni-smiouvuy/urceni-statu-pojisteni/>

Формуляри: <http://www.sccz.cz/cz/tiskopisy/mezinarodni-smiouvuy.htm>